

Framtidig rypeforvaltning



Takseringar – lærande forvaltning

Taksering – kvalitetssikring & rettleiing:

**Opplæring -
oppfrisking**



Tal – ryper i terrenget

Fellingstal

Læra undervegs

1995	6
1996	6
1997	6
1998	6
1999	8
2000	25
2001	37
2002	47
2003	52
2004	58
2005	94
2006	128
2007	142
2008	174
2009	197
2010	176
2011	171
2012	167

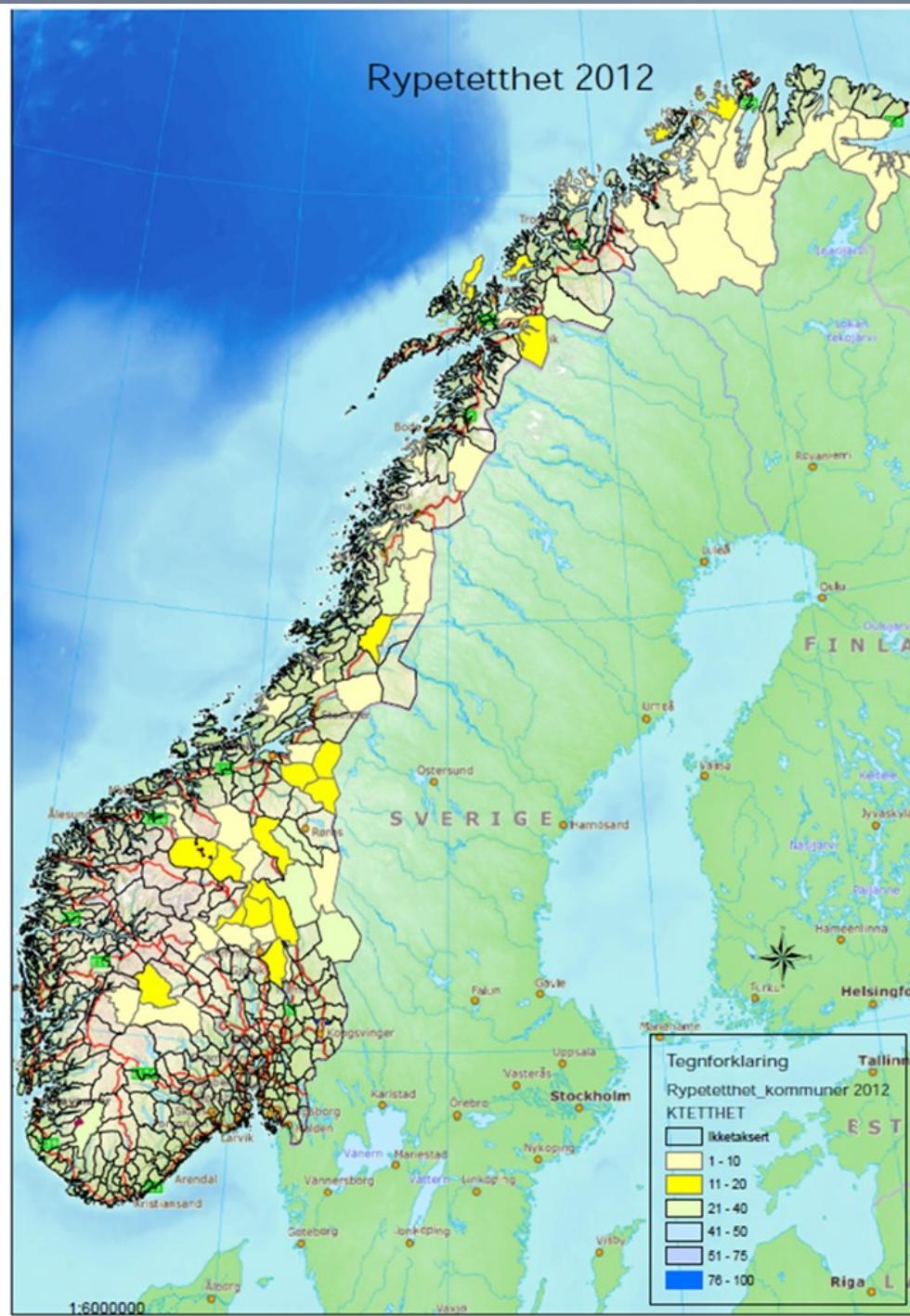


Felte fuglar
Jaktinnsats



Taksering på terrengnivå til eige bruk!

1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012



Fellingstal, jaktinnsats



Høgskolen i **Hedmark**
Campus Evenstad

1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012



Høgskolen i Hedmark

STUDIETILBUD STUDENT FORSKNING OM HØGSKOLEN

Hele hihm.no Søk

Evenstad-viltsenter > Taksering > Hønsefugl

Hønsefugltaksering

Høgskolen i Hedmark har over lang tid organisert takseringer og analysert data samlet fra private og offentlige grunneiere i både Norge og Sverige. Vi er den forskningsgruppen med lengst erfaring i skogsfuglforskning i Europa. Vi har et godt etablert og stort nettverk av forskere og samarbeidspartnere.

Taksering av hønsefugl er ikke en teknikk som er tilpasset til å måle takseringslinjer og analyseres med teknikken vi har utviklet. Det er derfor vi til å få et bedre resultat ved å bruke teknikken vi har utviklet.

- [Hvordan samler man inn data?](#)
- [Distance Sampling](#)
- [Arbeidsoppskrift](#)
- [Veileder](#)
- [Veileder](#)

Distance Sampling

Metoden som benyttes i Distance Sampling er ført tilbake til 1940-tallet. Den er basert på samme prinsipp som det tradisjonelle takseringen til observasjonen og tilpasset til å måle taksering med metoden Distance Sampling. Metoden er også tilpasset til å måle distrekkelig antall linjer takses hvert år. Det er også meget viktig å legge til en kontroll i takseringen når man samler inn data på denne måten.

Evenstad Viltsenter tilbyr kurs i takseringsmannskap og lengre kurs for de som vil lære mer om hvordan man beregner tethet med teknikken Distance.

[Hjemmesiden til Distance Sampling programmet](#)

Vil du vite mer om kurset for takseringsmannskap med metoden Distance Sampling:

- [Beskrivelse av kurs i Distance sampling \(rapport\)](#)
- [Innføringskurs i Distance sampling \(powerpoint presentasjon\)](#)

Opplæring
Rettleiing
Kvalitetssikring
Rette tal

Kontaktinformasjon

Håkon Solvang

Evenstad Viltsenter
Høgskolen i Hedmark
Avd. for anvendt økologi og
landbruksfag, Evenstad
2480 Koppang
Mobil: 900 12 925
Hakon.solvang@hihm.no



Maria Hörnell-Willebrand

Mobil: 411 77 024
Maria.willebrand@hihm.no

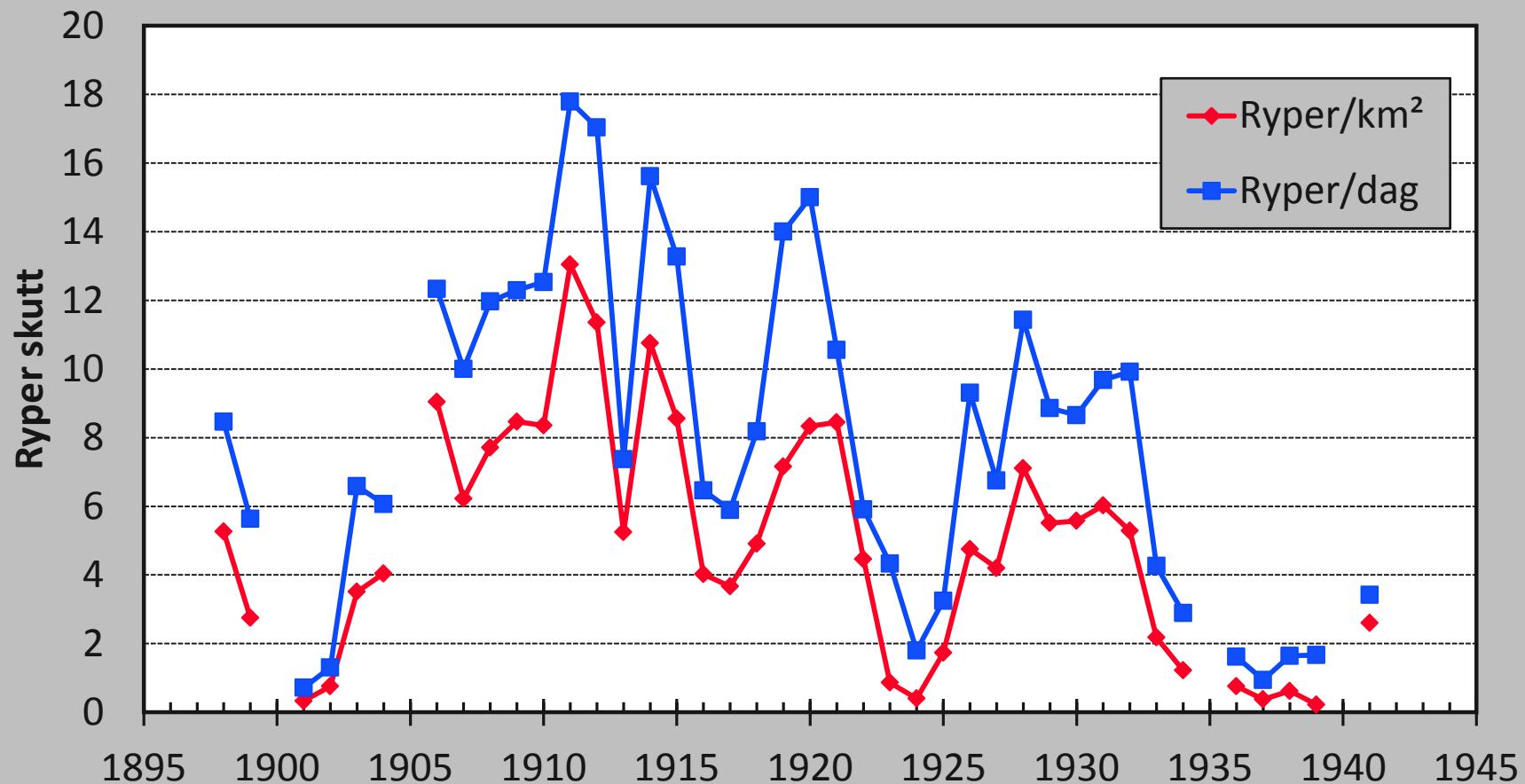


Hønsefuglportalen

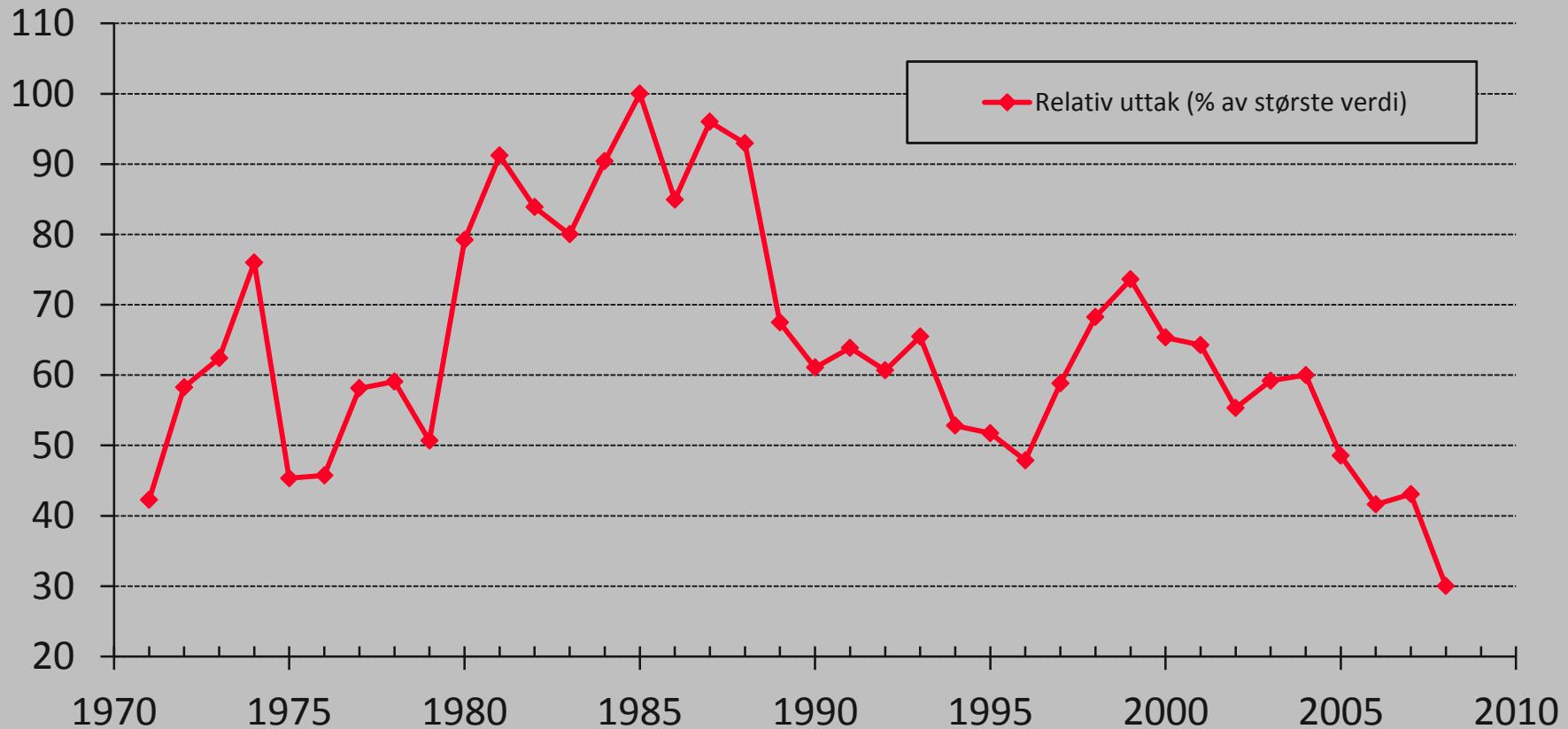
<http://www.hihm.no/Prosjektsider/Evenstad-viltsenter>

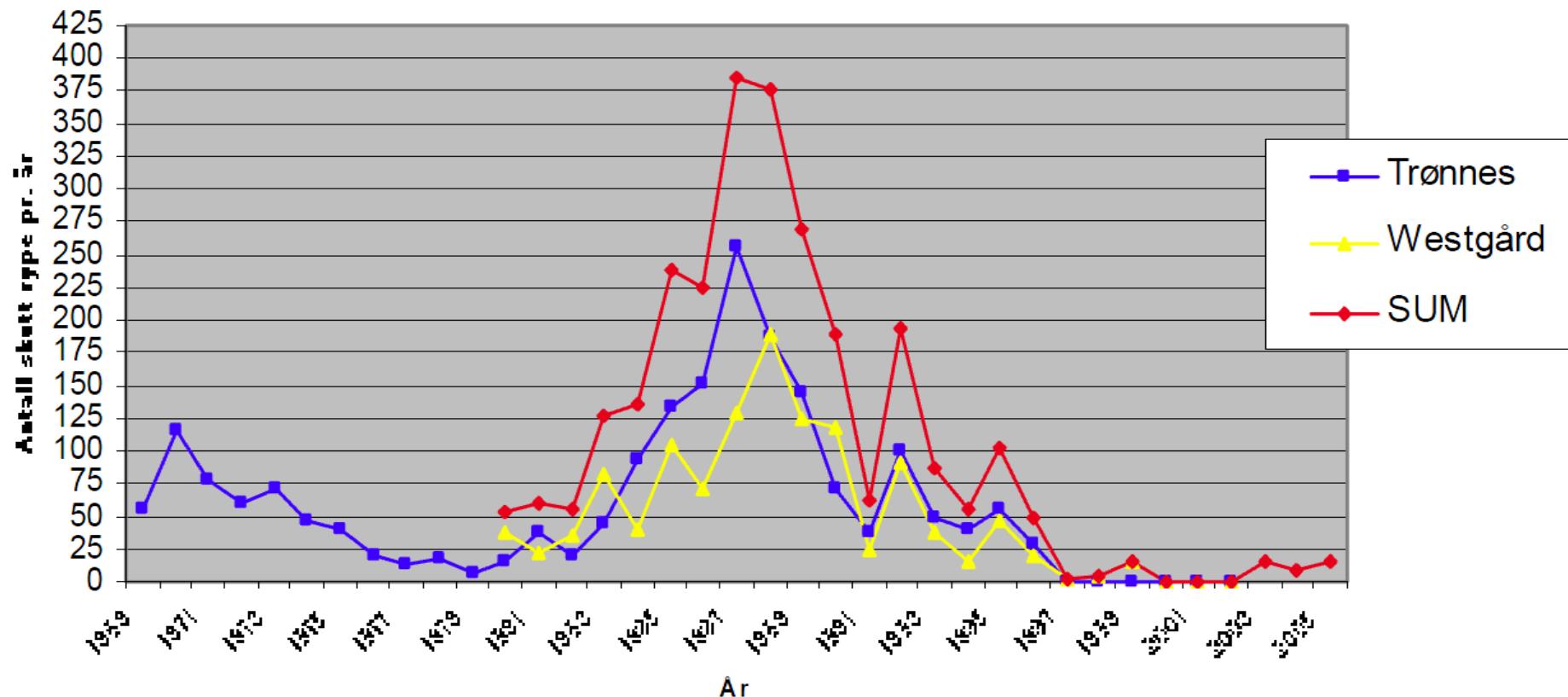


Område: Valhøvdterrenget 64 km², 50% godt rypeterreng



Fylka Telemark, Buskerud og Hordaland henta frå SSB



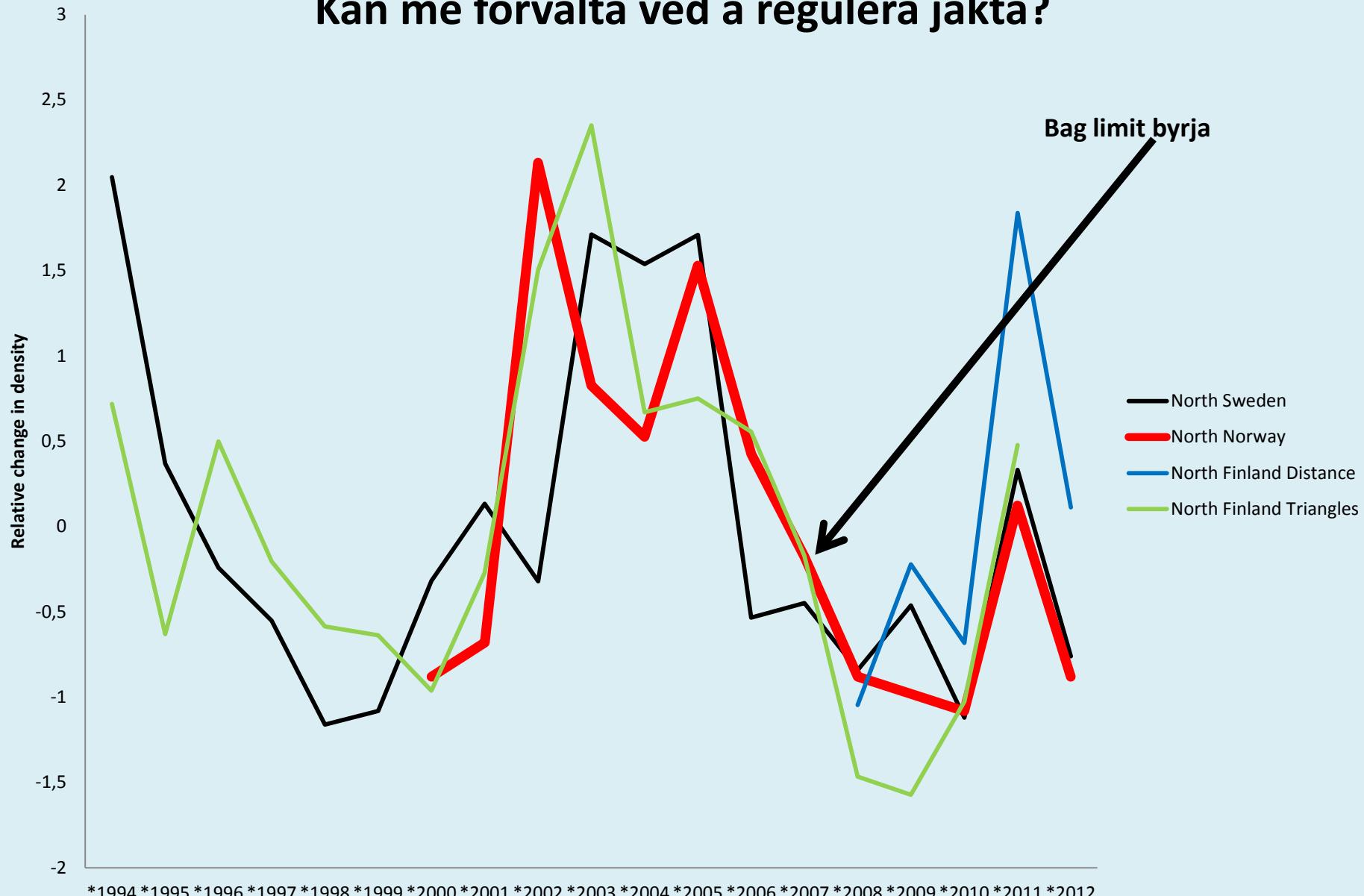


Oversikt over takstområder

Noreg + Sverige + Finnland



Kan me forvalta ved å regulera jakta?



*1994 *1995 *1996 *1997 *1998 *1999 *2000 *2001 *2002 *2003 *2004 *2005 *2006 *2007 *2008 *2009 *2010 *2011 *2012

1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

Jaktområda

Eigeninnsats > 3 000 dagsverk!

Kommunar

Land

Antal august
Felte fuglar
Forvaltningstiltak

Lærande forvaltning



NINA, HINT

OK → Taksering, kva då?



5. – 20. august

- Grunneigar må ynskja taksering
- Terrengkontakt – takseringskurs – søknader – kontakt med forskingsmiljø



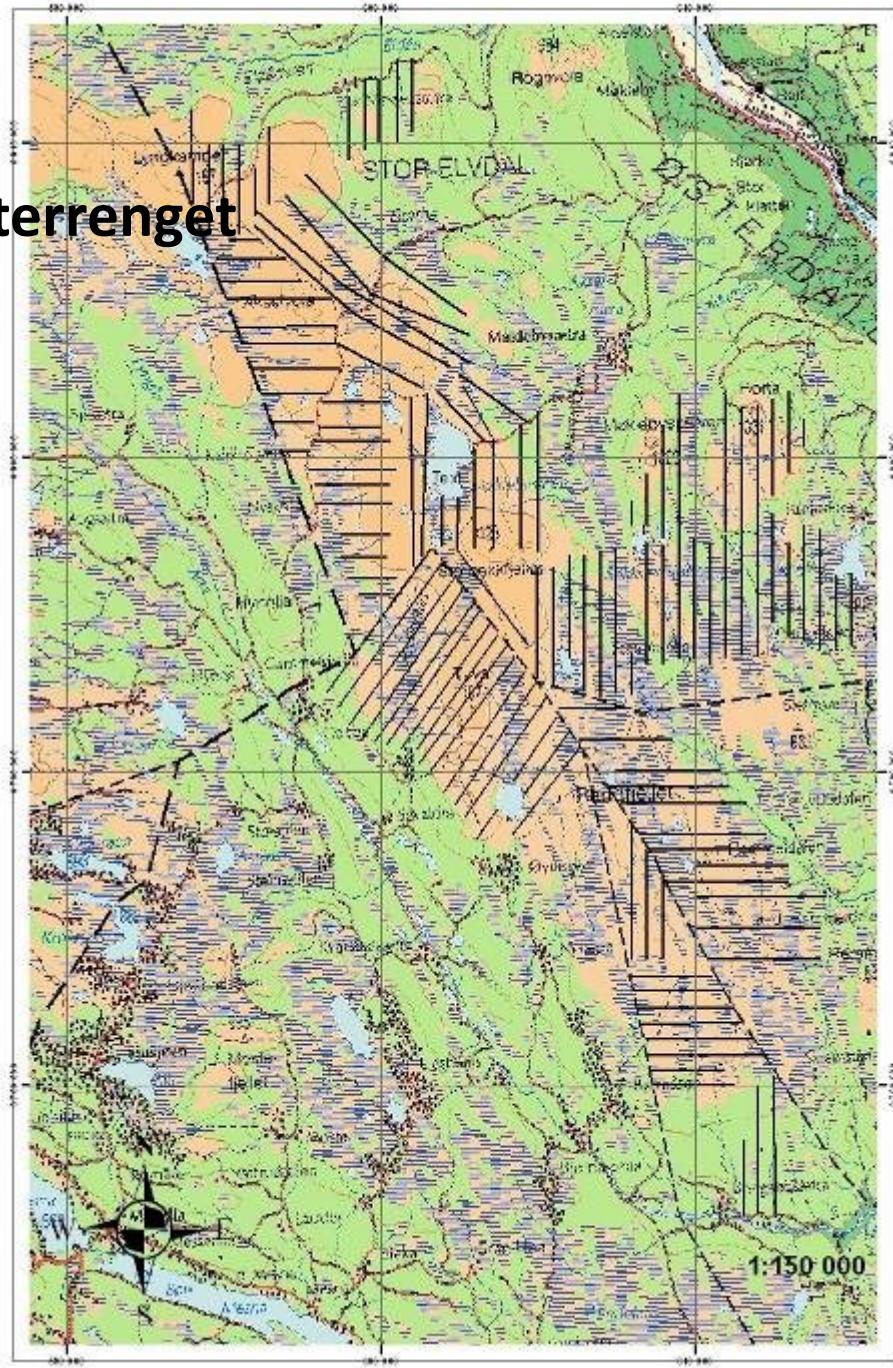
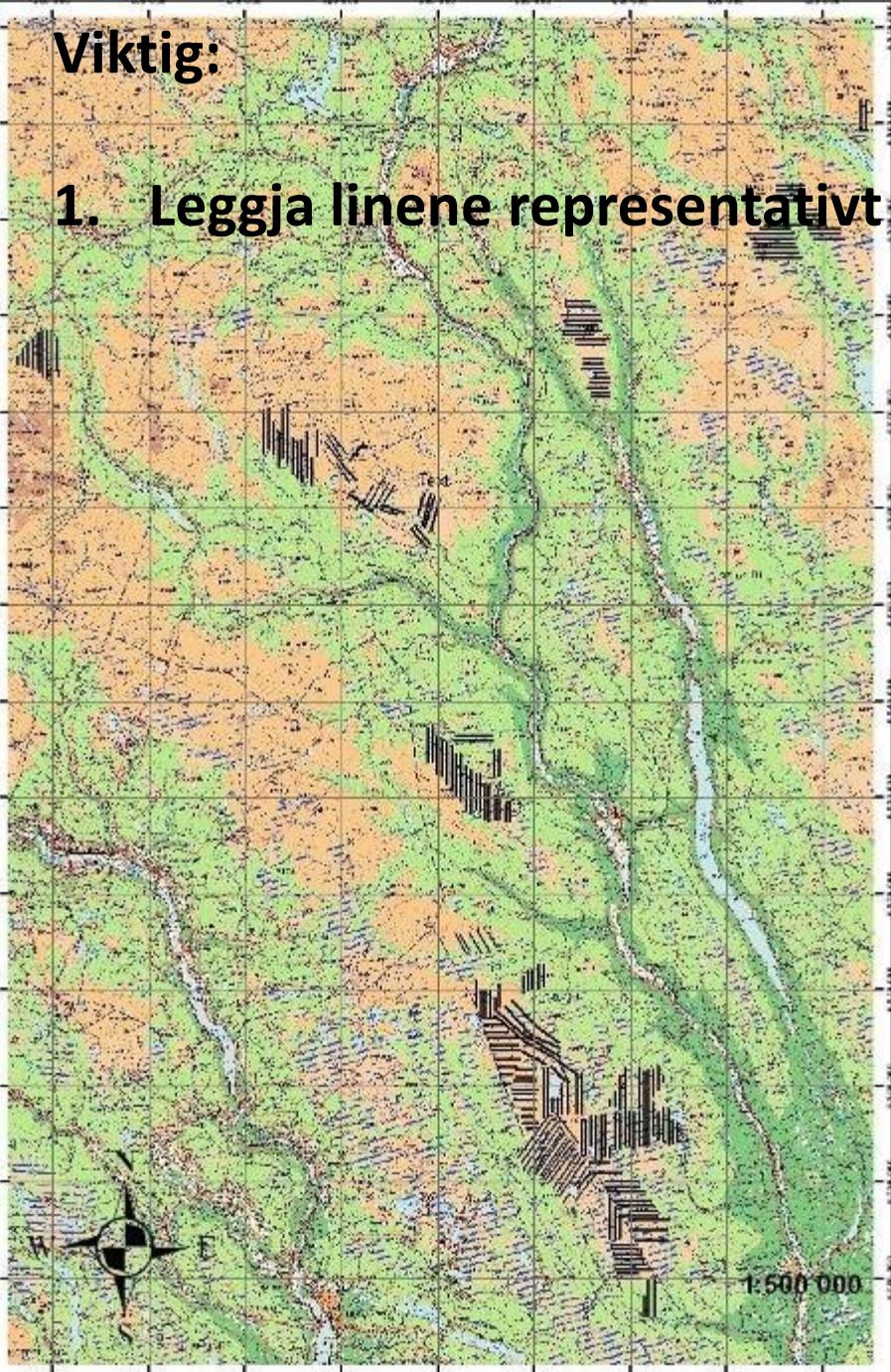
Viktig:

- 1. Leggja linene representativt i terrenget**
- 2. Taksera rett**
- 3. Rekna rett ut – ekspertarbeid – kontroll av rett taksering**
- 4. Samla inn jaktinnsats og avskyting (forvaltingsmodell)**
- 5. Lagra data**



Viktig:

1. Leggja linene representativt i terrenget



Viktig:

1. Leggja linene representativt i terrenget

- Legg linene nord – sør eller aust – vest, langs rutenettet på kartet
- Legg linene på tvers av høgdekotane
- 500 m mellom linene, (000 og 500 på GPS-en)
- Taksert terreng må representera terrenget (eller beste/dårlegaste del)
- (Hugs jaktinnsats – jaktutbytte)



Prinsipper

Utlegging av linjer



Prinsipper

Utlegging av linjer



Viktig:

2. Taksera rett

- Linemann og hundeførar
 - Gå på GPS-en, lina til ei kvar tid mellom beina på linemannen
 - Mål vinkelrett avstand frå lina (mellan beina) til fugl
 - Skriv ned meter og talet på fuglar (ung, gamal)
 - Mål rett avstand gått av lina
-
- Hundar: Røynde, sauereine, lydige,
 - Hundar: søk nær lina viktig



Viktig:

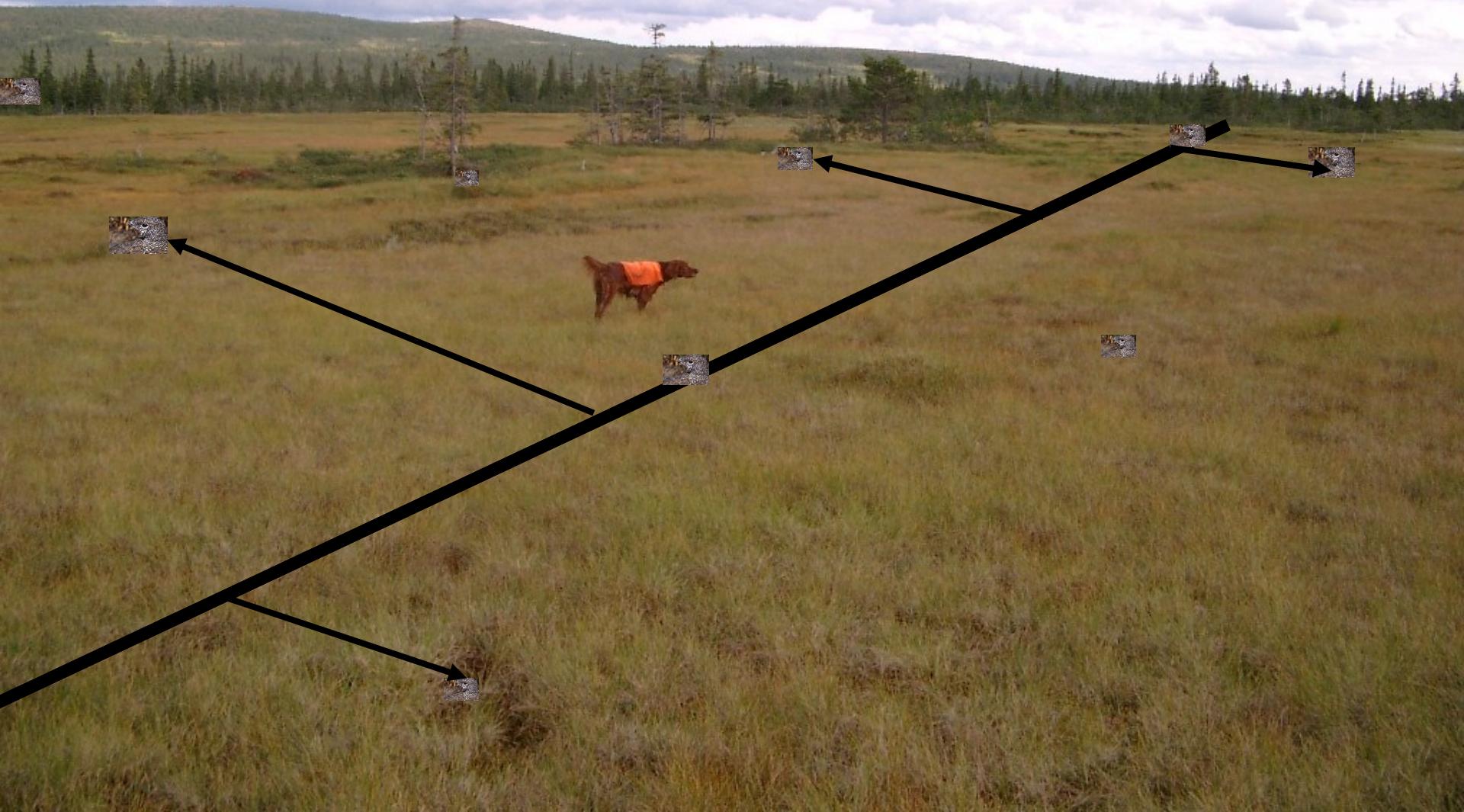
2. Taksera rett

Føresetnader for rett resultat:

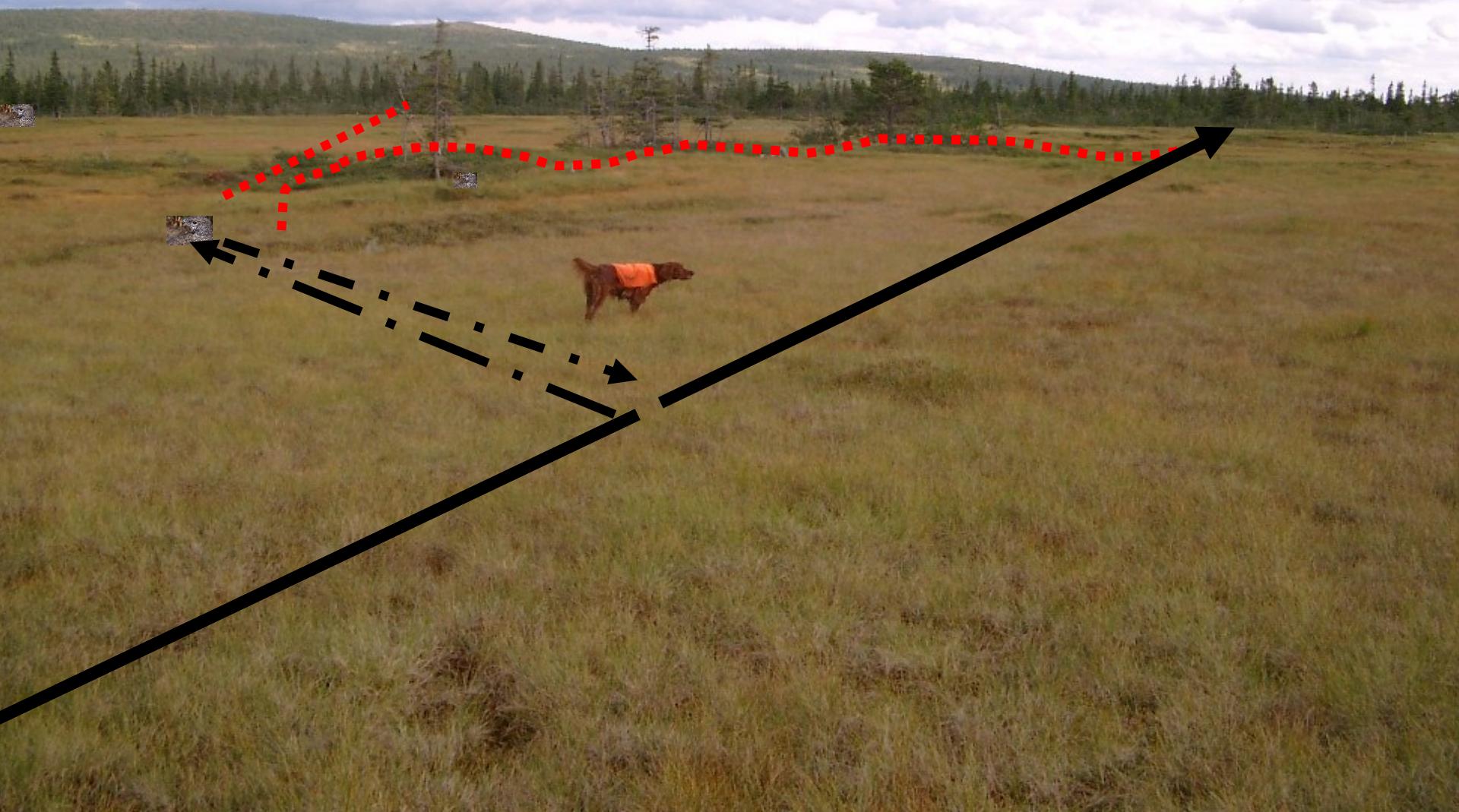
- Finn alle på lina
- Målar rett avstand til der fuglen sat då han oppdaga oss
- Rett tal på fuglar
- Måler rett avstand som er taksert langs lina



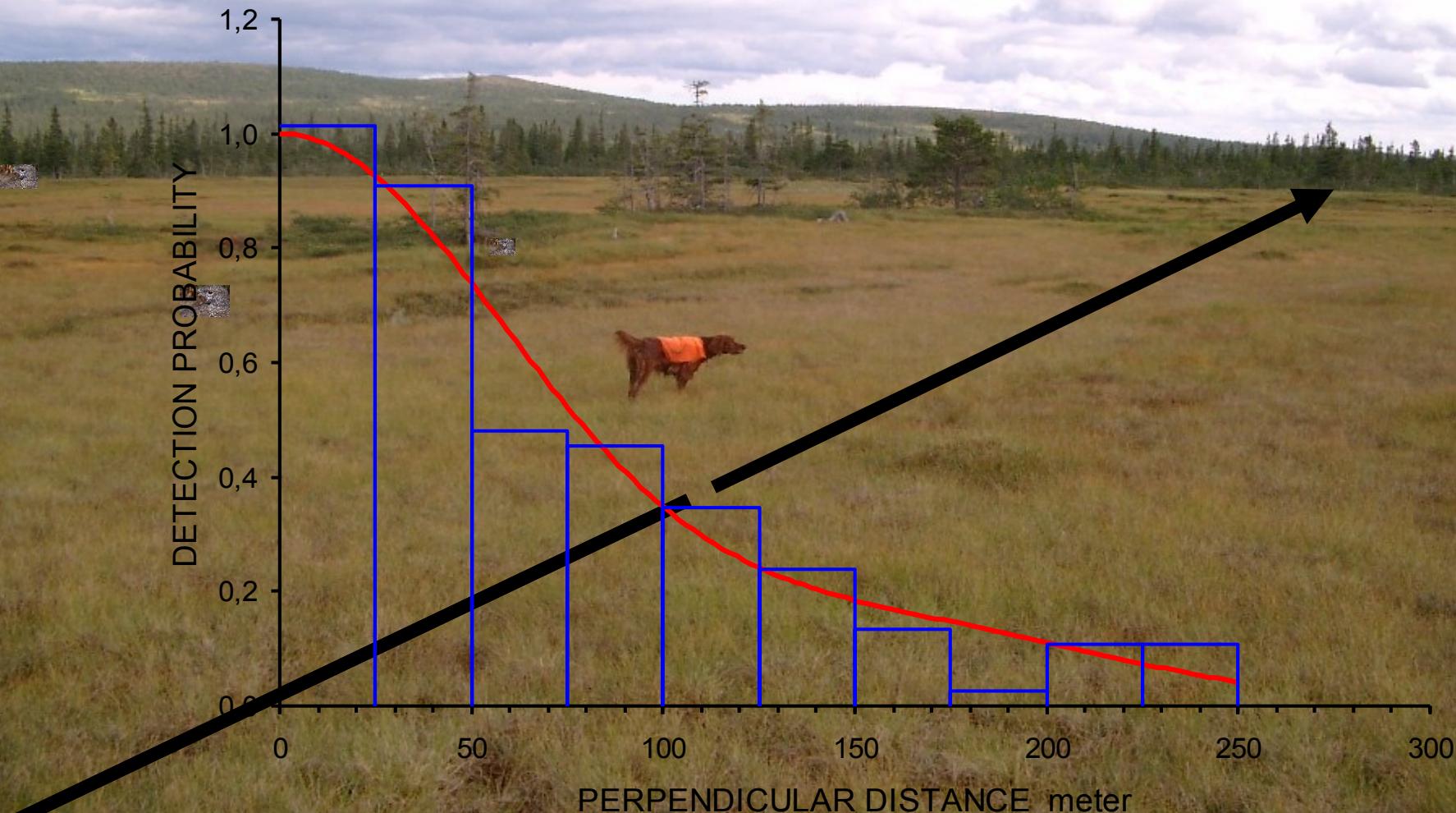
Gjennomføring



Gjennomføring

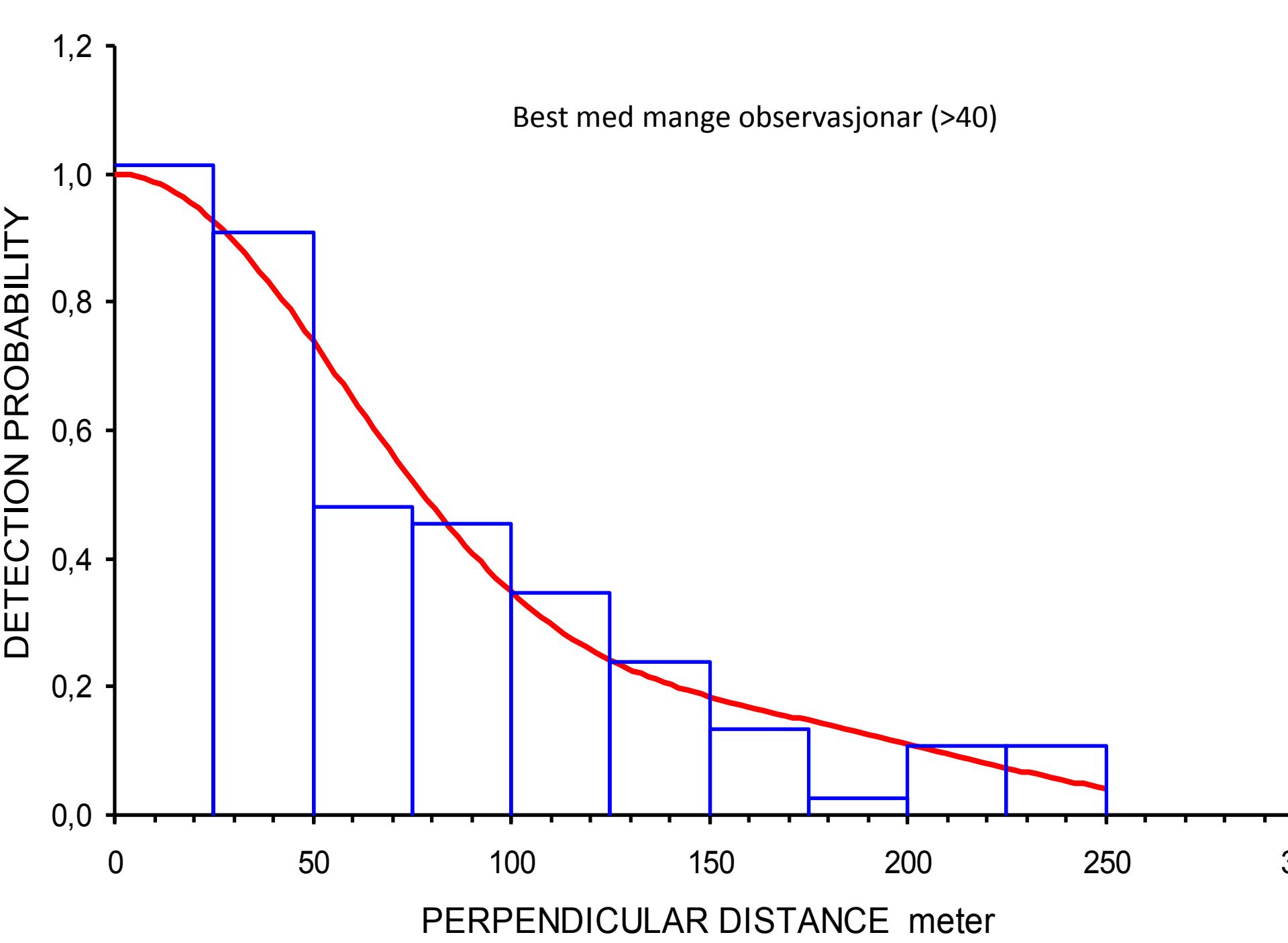


Gjennomføring

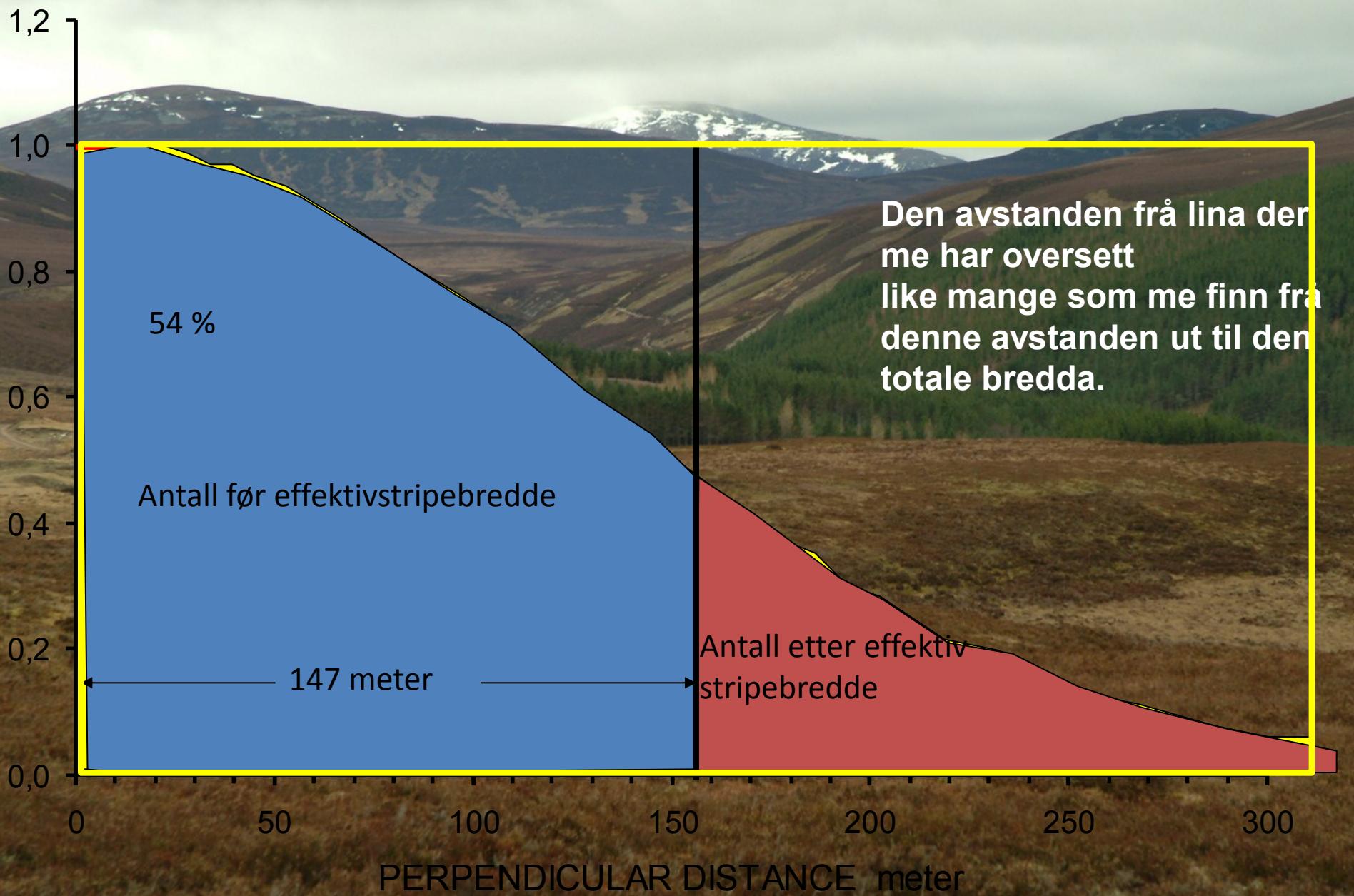


Observasjoner

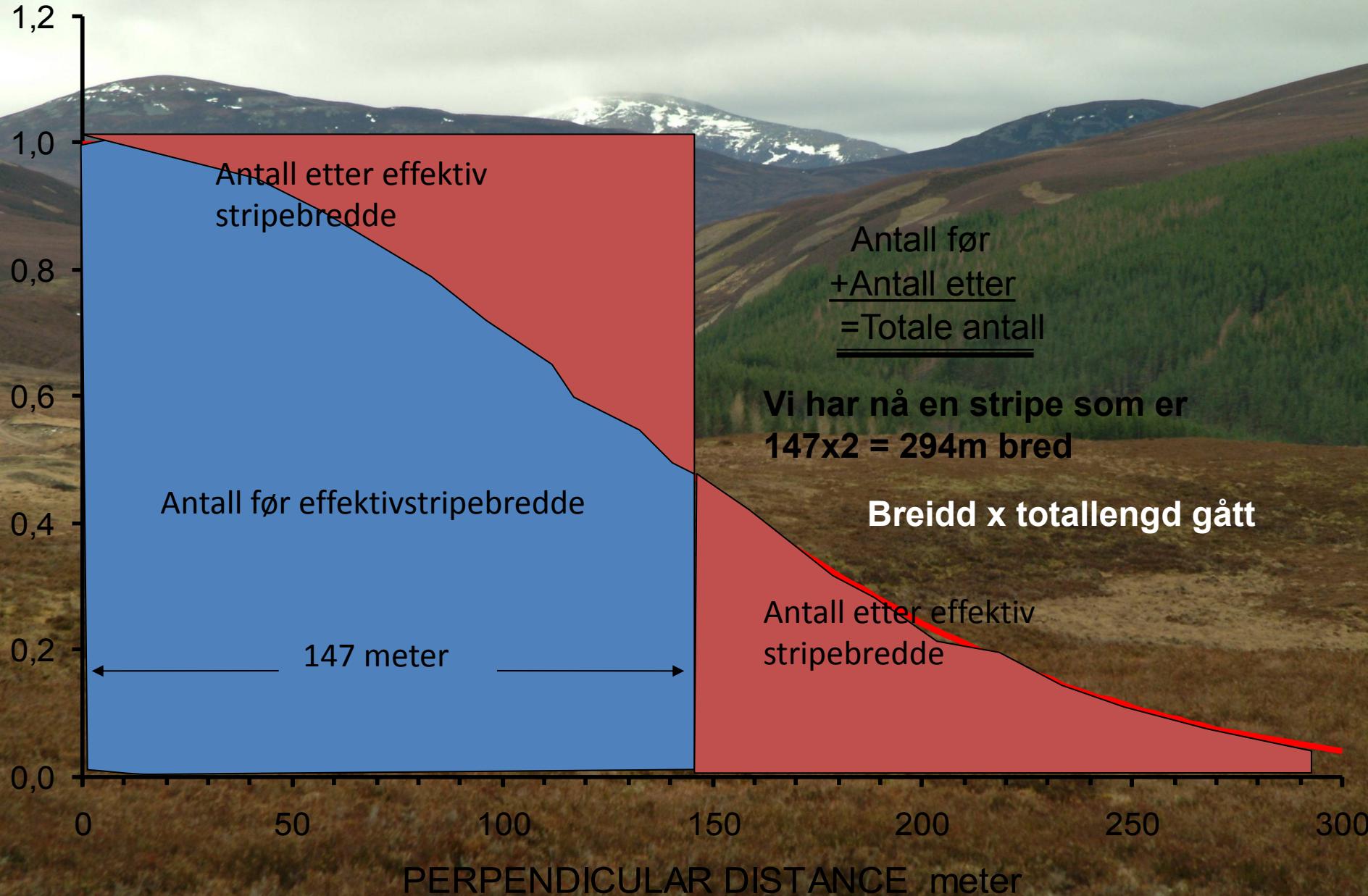




Effektiv stripebredde^{C2}



Effektiv stripebredde^{C2}

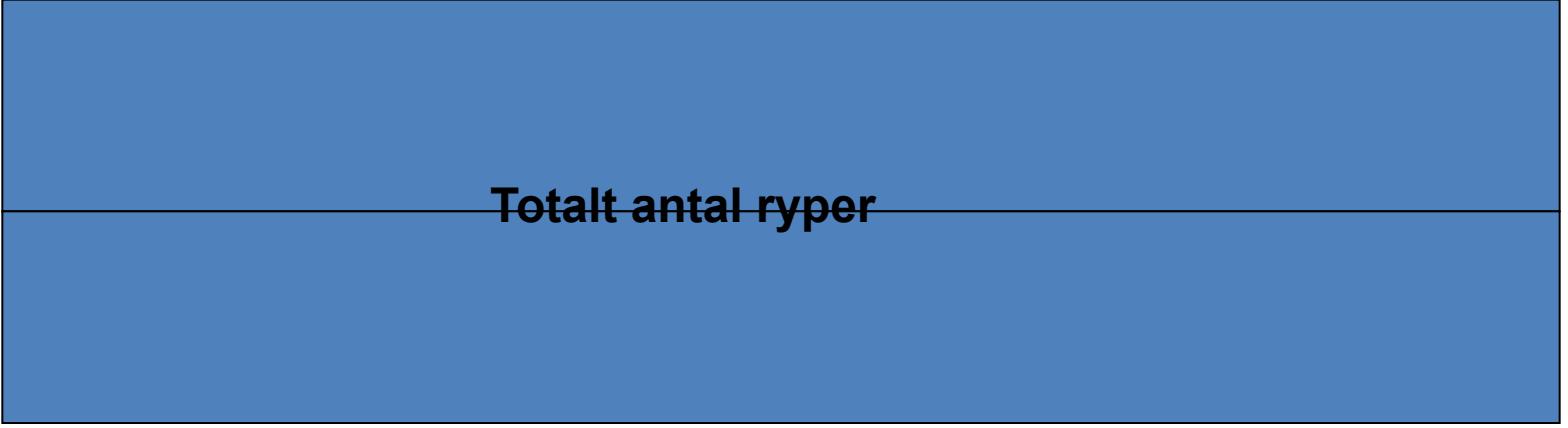


Effektiv stripebredde

Lengen er totale lengde av alle linjer



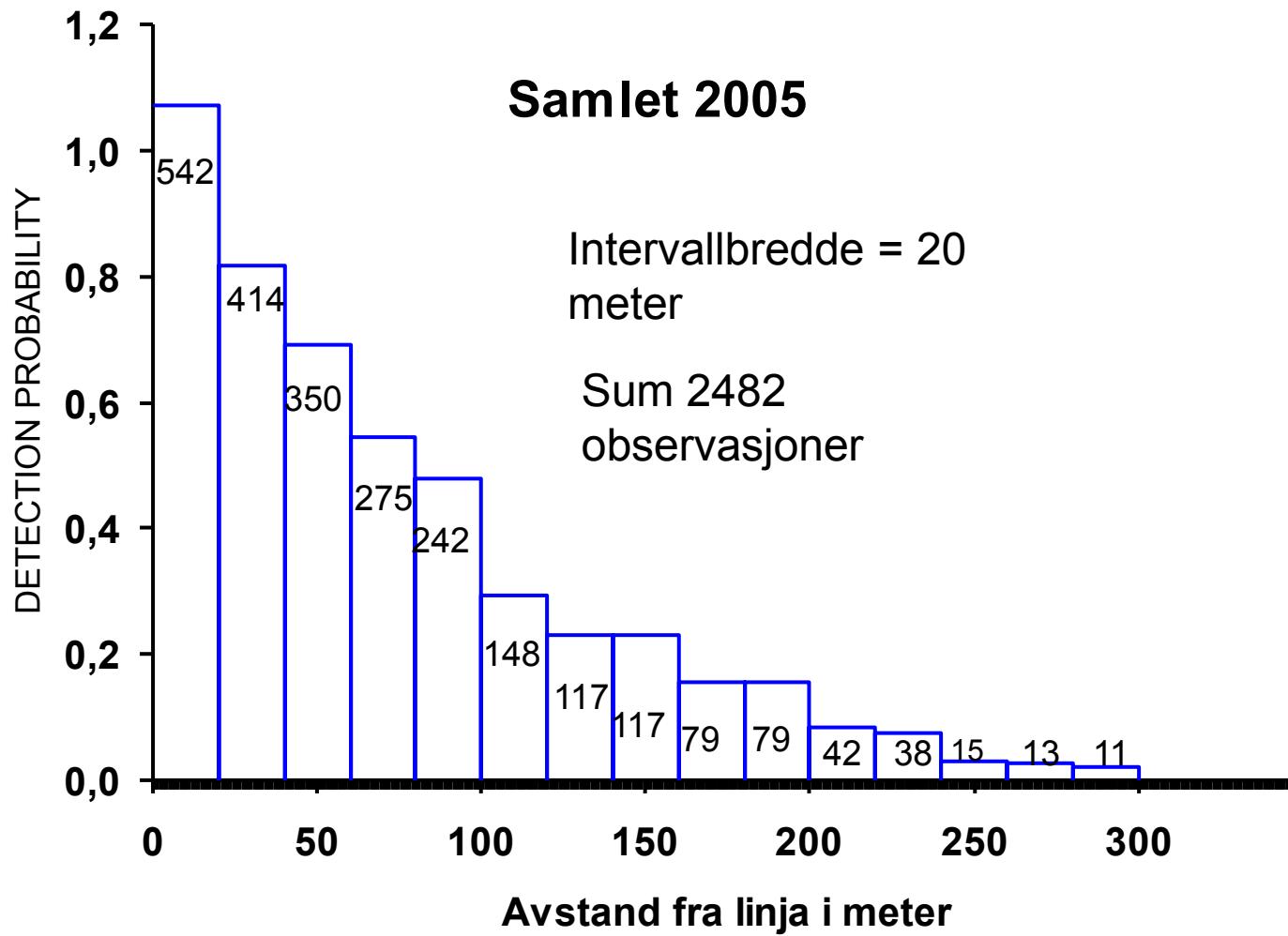
breidde

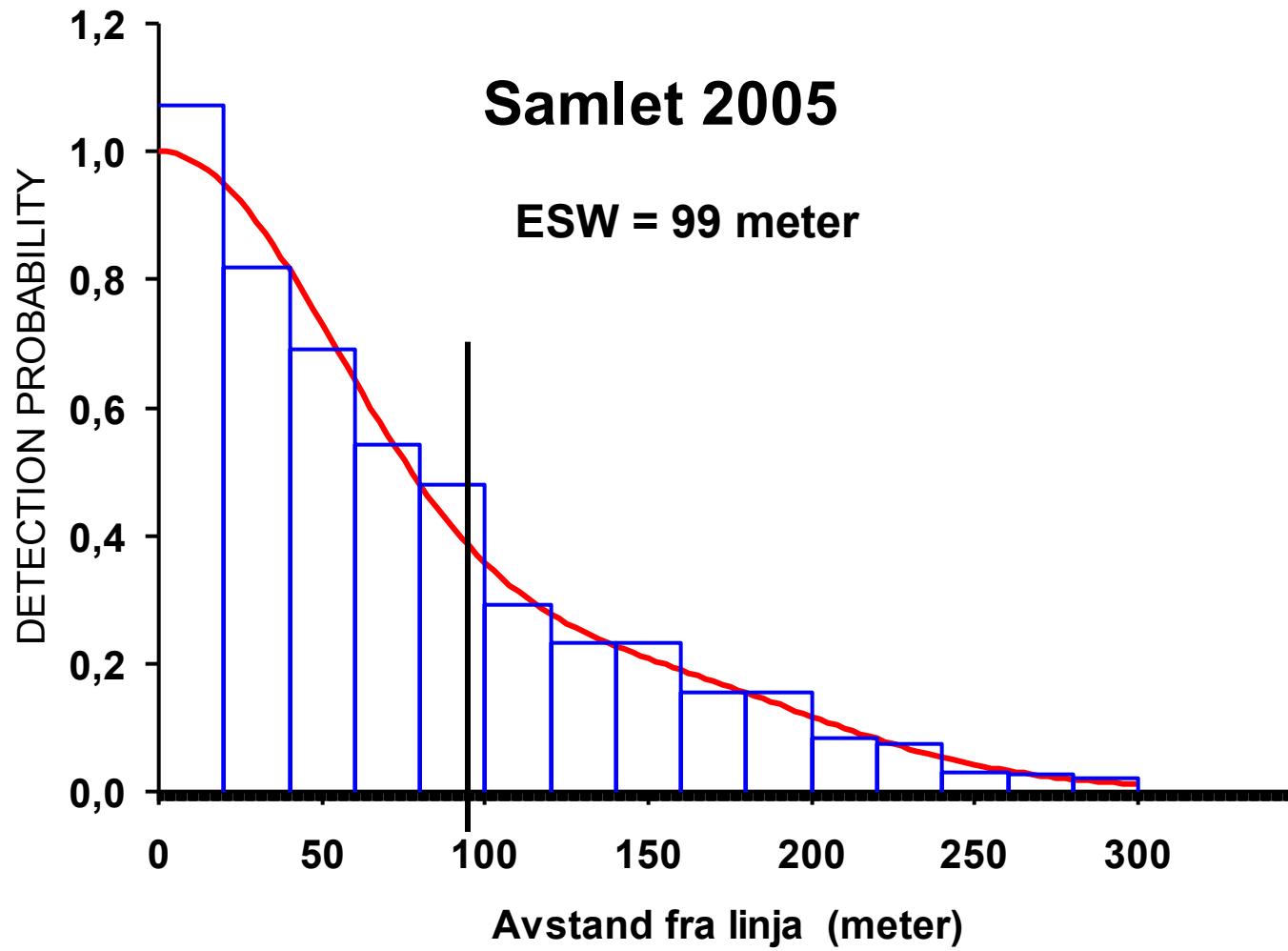


Totalt antal ryper

Lengde gått

Ryper/areal







<http://www.ruwpa.st-and.ac.uk/distance/>

Distance 5.0 (2).lnk

Viktig:

3. Rekna rett ut – ekspertarbeid – kontroll av rett taksering

- Programmet ligg fritt på nettet
- Kan også lett rekna for hand (mindre tilleggsinformasjon)
- Best å bruka nokon som brukar det heile tida



Viktig:

4. Samla inn jaktinnsats og avskyting (forvaltingsmodell)



Viktig:

5. Lagra data

- Lagra sjølv til seg sjølv
- Høgskulen i Hedmark
- Hønsefuglportalen, NINA m. fl.



Taksering – kvalitetssikring & rettleiing:

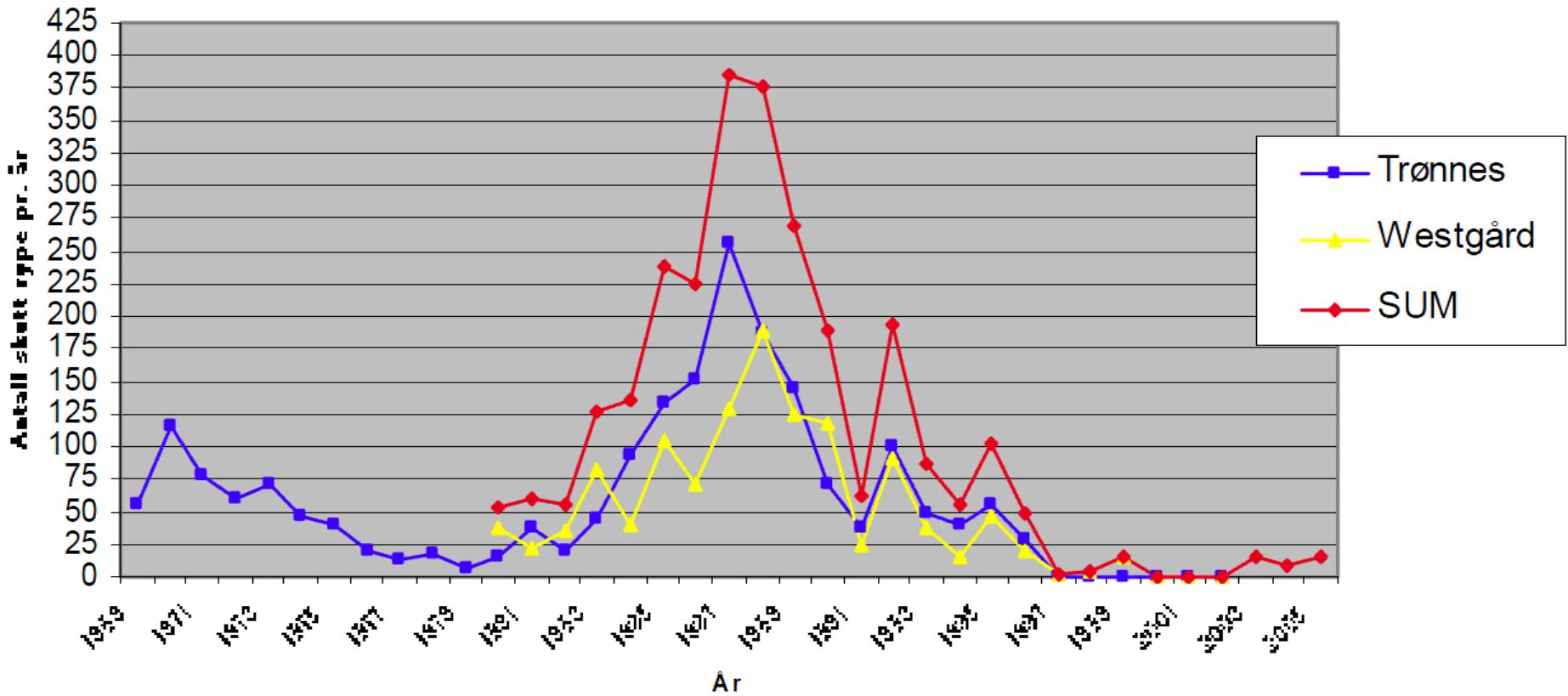
Opplæring -
oppfrisking



Tal – ryper i terrenget

Fellingstal

Læra undervegs



Store svingingar -



Mi melding:



ar, forskarar scientists

ep – grunneigar
mål – forskarar
st - grunneigar



50 P



Hippocrates, c. 460 BC – c. 370 BC